

Ба Шӯрои диссертационии 6D.KOA-108 назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон. Суроға: 734067, ш. Душанбе, кӯчаи Нахимов 64/14.

ТАҚРИЗ

ба автореферати доктори фалсафа (PhD) Казокзода Умеда Ҳурматулло дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» дар соҳаи кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600 - Иқтисодиёт (6D050612 - Иқтисоди сабз ва истифодаи захираҳои табиӣ).

Концепсияи ташаккули иқтисоди «сабз» ин самти хеле нави илмӣ буда, ба беҳшавии саломатии аҳоли, риояи баробариҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва паст кардани таъсири манфӣ ба муҳити зист бештар таъмамонад. Солҳои охир гузариш ба иқтисоди «сабз» ба яке аз масъалаҳои мубрами сатҳи ҷаҳонӣ ва глобалӣ табдил ёфтааст, ки ба тадбиқи унсурҳои асосии он дар ҳамаи бахшҳои ҳаёти инсонӣ, аз қабili экологӣ-иқтисодӣ роҳандозӣ мегардад. Дар шароити нави хоҷагидорӣ рушди иқтисоди «сабз» ҳамчун яке аз механизмҳои самараноки таъмини рушди устувори кишоварзӣ, паст намудани хавфҳои экологӣ ва беҳтар намудани сатҳи сифати зиндагии мардуми деҳот хизмат менамояд. Аз ин хотир, кори диссертационии мазкур ба ҳалли муаммоҳои аз нигоҳи илмӣ асоснокшудаи ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз», принципҳои ва самтҳои афзалиятноки рушди устувори соҳаи кишоварзӣ бахшида шудааст, ки як бори дигар аз муҳимияту саривақтӣ будан ғувоҳӣ медиҳад.

Сарфи назар аз таҳқиқотҳои илмӣ дар ин самт анҷомдодашуда, ки ба омузиши паҳлуҳои гуногуни ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» бахшида шудааст, муаллиф тавонистааст, ки аз ҷиҳати назариявӣ услуби онро асоснок намуда, онро ҳамчун заминаи асосӣ барои таъмини беҳатарии озӯкаворӣ ва экологӣ, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ мутобиқ ба талаботи дохилидавлатӣ ва аз нигоҳи экологӣ тоза ва безарар, ҳифзу барқарорсозии ҳосилхезии заминҳои кишоварзӣ ва экосистемаи табиӣ нигаронида шудааст.

Мавриди таҳлил қарор гирифтани масъалаҳои марбут ба истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ, аз қабili замин, об ва омилҳои агробиологӣ ва

баҳои экологӣ-иқтисодии истифодаи, онҳо дар соҳаи кишоварзӣ, нишондиҳандаҳои иқтисодии захиравии заминҳои кишоварзӣ ва инчунин мавриди таҳлили ҳамаҷонба қарор додани истеҳсоли маҳсулотҳои аз нигоҳи экологӣ тоза дар минтақаҳои кишоварзӣ дар заминаи гузариш ба иқтисоди «сабз» дар шароити минтақаҳои кишвар, аз сатҳи баланди таҳлилии илмӣ кори анҷомдодаи диссертатсионӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар баробари ин, самтҳои асосии ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» дар соҳаи кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз қабili танзими давлатии ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» дар заминаи коркарди модели рушди устувори соҳаи кишоварзӣ диққати махсус зоҳир намудааст, ки омӯзиши ҳадафҳои асосии Стратегияи иқтисоди «сабз»-ро барои солҳои 2023-2037 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин намуда, он дорои аҳамияти баландии илмӣ-амалӣ мебошад.

Дар баробари ҷанбаҳои мусбат ва дастовардҳои илмӣ зикршуда, автореферат дорои баъзе масъалаҳои баҳсталаб ва нуқсонҳои ҷузъӣ низ мебошад, ки баррасии онҳо метавонад мазмуни таҳқиқотро боз ҳам такмил диҳад:

1. Дар автореферат масъалаҳои назариявии ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» дар соҳаи кишоварзӣ дар асоси андешаҳои муаллиф ва осори иқтисодчиёни ватаниву хориҷӣ баррасӣ гардидаанд. Бо вучуди ин, баъзе ҷанбаҳои таҷрибаи пешқадами кишварҳои рушдёфта бо таҷрибаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври кофӣ муқоиса ва ҷамъбаст карда нашудаанд. Аз ин рӯ, хуб мебуд, ки муаллиф дар ин самт ба таҳлили васеътари осори олимони ғарбӣ, бахусус намояндагони мактаби классикии иқтисодӣ, таваҷҷуҳи бештар зоҳир намуда, аҳамияти назариявии андешаҳои онҳоро дар заминаи ташаккул ва рушди иқтисоди «сабз» мавриди баррасӣ қарор медод.

2. Агар муаллиф дар автореферат ба масъалаи ташкили ҷойҳои нави корӣ дар заминаи рушди шуғли «сабз» ва нақши он дар таъмини рушди устувори кишоварзӣ таваҷҷуҳи бештар зоҳир менамуд, таъсири ин

раванд ба беҳтар гардидани вазъи иҷтимоию иқтисодии аҳоли боз ҳам возеҳтар нишон дода мешуд.

Эродҳои мазкур асосан хусусияти тавсиявӣ дошта, ба натиҷаҳои умумии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро коҳиш намедиҳанд.

Дар маҷмӯъ, автореферати диссертатсияи доктори фалсафа (PhD) Казокзода Умеда Ҳурматулло дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди иқтисоди “сабз” дар соҳаи кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳқиқоти илмӣ анҷомёфта ва дорои аҳамияти назариявӣ амалии муайян ба ҳисоб меравад. Мазмун ва сохтори автореферат ба ҳадафу вазифаҳои таҳқиқот мувофиқат намуда, натиҷаҳои бадастомада барои рушди назарияи иқтисоди «сабз», тақмили механизмҳои истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ ва таъмини рушди устувори соҳаи кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳамияти илмӣ ва амалӣ доранд.

Бо назардошти аҳамияти мавзӯи таҳқиқот, сатҳи таҳлили масъалаҳои гузошташуда, натиҷаҳои илмӣ бадастомада ва тавсияҳои пешниҳодшуда, метавон хулоса намуд, ки автореферати диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, Казокзода Умеда Ҳурматулло сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600 - Иқтисодиёт (6D050612 - Иқтисоди сабз ва истифодаи захираҳои табиӣ) мебошад.

Тақриздиханда:

Доктори илмҳои иқтисодӣ,
профессор, академики АМИТ
Президенти Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон

Хушвахтзода Қ.Х.

Имзои “Хушвахтзода Қ.Х.”-ро тасдиқ менамоям.

Мудирӣ шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсуси АМИТ

Акрамзода Т.С.

Суроға: 734018, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33,
тел.: +992 (37) 221 87 64, факс: + 992 (37) 221 71 00, E-mail: info@anrt.tj